

ע"פ 847/19 - רונן משה נגד מדינת ישראל, טלי קידר

בבית המשפט העליון

ע"פ 847/19

לפני:

כבוד הנשיאה א' חיות

המערער:

רונן משה

נגד

המשיבים:

1. מדינת ישראל
2. טלי קידר

ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
מיום 28.1.2019 בת"פ 50380-11-17 אשר ניתן על
ידי כבוד השופט מ' לוי

בשם המערער:

עו"ד רווית צמח

פסק-דין

ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט מ' לוי) מיום 28.1.2019 בת"פ 50380-11-17, שלא לפסול עצמו מלדון בעניינו של המערער.

1. נגד המערער ונגד המשיבה 2 (להלן: הנאשמת; ויחד להלן: הנאשמים) הוגש כתב אישום המחזיק ארבעה אישומים והמייחס להם, בין היתר, ביצוע עבירות שוחד. החקירה שקדמה להגשת כתב האישום בעניינם של הנאשמים קשורה לחקירה נרחבת בפרשה המכונה "פרשת ישראל ביתנו". לאחר שהמותב שאליו נותב ההליך פסל עצמו לבקשת

עמוד 1

המערער הועבר ההליך למותב הנוכחי. בפתח הדיון ביום 4.11.2018 הודיע המותב לצדדים כי "בתי עו"ד רינת לוי ברנדל התמחתה במחלקה הכלכלית של פרקליטות המדינה בין חודש מרץ 2014 לבין חודש מרץ 2015 ובין היתר היתה פרק זמן מסוים בצוות שליווה את החקירה בפרשה המכונה 'פרשת ישראל ביתנו', אך איני רואה בכך טעם לפסלות, שכן בתי לא מסרה לי דבר על החומר שהיא נחשפה לו ומטבע הדברים היא גם אינה זוכרת בשל חלוף הזמן פרטים בעצמה, והיא אף אינה זוכרת כלל את שני הנאשמים, אלא רק את החשודים העיקריים בפרשה, שהם הנאשמים העיקריים בפני מותבים אחרים בבימ"ש זה" (להלן: הגילוי הנאות). בית המשפט אפשר לצדדים להעלות טענות ביחס לגילוי הנאות ובהמשך לכך הודיע המערער כי אין בכוונתו להעלות טענות פסלות (וכך הודיעה גם הנאשמת).

2. בפתח הדיון מיום 6.1.2019 טענו הנאשמים - לבקשתם, מחוץ לפרוטוקול - כי לאחרונה נודע להם שבתו של המותב משמשת פרקליטה בפרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה) (להלן: פרקליטות מיסוי וכלכלה) שמטעמה הוגש כתב אישום אחר במסגרת "פרשת ישראל ביתנו". נתונים אלו, כך נטען, מצטרפים לעובדה שבתו של המותב שימשה לפני כארבע שנים וחצי כמתמחה במחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה ונמנתה עם הצוות שליווה את החקירה ב"פרשת ישראל ביתנו". על כן, הנאשמים ביקשו כי תינתן להם שהות לשקול הגשת בקשה לפסילת המותב, ובית המשפט נעתר לבקשתם. בית המשפט ציין את עיקרי הדברים בפרוטוקול הדיון מאותו היום.

3. ביום 16.1.2019 הגיש המערער בקשה לפסילת המותב מדיון בתיק מן הטעמים שהועלו על ידו בדיון מיום 6.1.2019. ביום 28.1.2019 דחה, כאמור, בית המשפט את הבקשה. בית המשפט הדגיש כי היחידה בפרקליטות שבה עובדת בתו כיום היא יחידה שונה מזו שהגישה את כתב האישום בפרשה, וכי היחידה שבה עובדת בתו כיום לא טיפלה ב"פרשת ישראל ביתנו". עוד הודגש כי בתו של המותב החלה לעבוד בפרקליטות מיסוי וכלכלה כשנתיים לאחר סיום התמחותה במחלקה הכלכלית שבפרקליטות, ולאחר שהסתיים הטיפול בכתב האישום האחר שאליו הפנה המערער בטיעוניו בבית המשפט. בית המשפט הדגיש כי הוא גילה גילוי מלא לצדדים את העובדה שבתו התמחתה במחלקה הכלכלית בפרקליטות, וכי העובדה שבתו עובדת כיום בפרקליטות מיסוי וכלכלה אינה רלוונטית להליך נושא הערעור דן, ומדובר ביחידה נפרדת. בית המשפט פסק כי לבתו, ומקל וחומר לו, אין כל קרבה ממשית למי מהצדדים להליך ואין להם כל עניין אישי בהליך או בתוצאתו. עוד הוסף כי אין בעובדה שפרקליטות מיסוי וכלכלה והיחידה הכלכלית בפרקליטות מטפלות בסוגי תיקים דומים כדי להקים עילת פסלות. בית המשפט ציין כי לאחר שהתיק הועבר לטיפולו הוא שאל את בתו אם הייתה לה נגיעה לעניינים של מי מהנאשמים והיא השיבה על כך בשלילה וציינה כי כלל אינה זוכרת את הנאשמים בתיק. עוד צוין כי המותב ידע את סגן הנשיא על עיקרי תוכן השיחה האמורה ומסר את עיקרי הדברים במסגרת הגילוי הנאות. בשים לב לכך שבתו של המותב לא הייתה חלק מצוות החקירה בפרשה, נקבע כי אין רלוונטיות לכוונת המערער לטעון למחדלי חקירה. הוא הדין באשר לכוונה לטעון לפגמים בהתנהלות המחלקה הכלכלית, וזאת בשים לב לתפקיד הזוטור שמילאה בתו שם במשך זמן קצר, כארבע שנים בטרם הגשת כתב האישום כנגד המערער. על יסוד כל האמור, הבקשה נדחתה.

4. מכאן הערעור שבו שב המערער בהרחבה על הטענות שהעלה בבית המשפט המחוזי באשר לקשרים הישירים והעקיפים של בתו של המותב אל ההליך נושא הערעור. המערער סבור שבית המשפט כלל לא דן בטענת הפסלות הכללית שהועלתה על ידו ואשר התבססה על סעיף 77א(א) לחוקבתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט). על כן, המערער סבור כי יש לראות בהחלטתו של בית המשפט כהחלטה שלא מקיימת את חובת ההנמקה. לשיטת המערער, החלטתו של בית המשפט אינה מתמודדת עם עוצמתה החריגה של הפגיעה במראית פני הצדק ועם תחושתו הסובייקטיבית של המערער, בפרט בשים לב לכך ש"פרשת ישראל ביתנו" "מהווה אחר מ'תיקי הדגל' של פרקליטות המדינה", כלשון המערער. לכך הוסף כי קיומה של שיחה "פרטית" בין המותב לבתו בלא נוכחות

הצדדים ומסירת "עדות מפי השמועה" של המותב בעניין זה מחזקת את עילת הפסלות. עוד מצוין המערער כי קיים חשש ממשי למשוא פנים שכן בית המשפט הביע דעתו עוד בטרם מתן ההחלטה כי לא מתקיימת עילה לפסילתו מהמשך הדיון.

5. עיינתי בערעור על נספחיו ובאתי לידי מסקנה כי דינו להידחות. את עיקר טענותיו ממקד המערער בכך שבתו של המותב התמחתה במחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה, בכך שכיום היא משמשת פרקליטה בפרקליטות מיסוי וכלכלה, ובזיקה שלה לחקירת "פרשת ישראל ביתנו". אולם כבר נפסק כי לפרקליט בשירות הציבורי אין אינטרס אישי ממשי, כלכלי או אחר, בתוצאת ההליך, אף במצב בו הוא מועסק באותה היחידה שנוצגה מופיעים לפני השופט (ראו, ע"פ 1851/12 טליס נ' גגין, פסקה 4 (14.3.2012) (להלן: עניין טליס)). קל וחומר מקום שבו הפרקליט מועסק ביחידה אחרת, כבעניינו. כפי שנפסק, בתו של המותב אמנם מועסקת כיום בפרקליטות המדינה, אך ביחידה נפרדת מזו המטפלת בתיק הנדון ואין לה כל זיקה ממשי לעניינו של המערער או למי מבעלי הדין ובאי כוחם. בתו של המותב אף אינה מהווה צד להליך ואינה מייצגת מי מהצדדים, וההליך ותוצאתו לא ישפיעו על זכויותיה או על אינטרסים אישיים משמעותיים שלה. על כן, אין מתקיים בעניינו חשש ממשי למשוא פנים לפי איזה מן העילות הקבועות בחוק בתי המשפט (השוו עניין טליס, שם). יתר טענותיו של המערער אף הן דינן להידחות וזאת מטעמיו של בית המשפט המחוזי שדן באריכות בטענות השונות ודחה אותן אחת לאחת, ובצדק. משעה שהועבר התיק לטיפולו של המותב והוא סבר כי ייתכן שהייתה לבתו נגיעה אליו בעבר, חובה הייתה עליו לברר נקודה זו ולא להמתין שמא מי מהצדדים יעלו את העניין מיוזמתם. עיקרי הדברים אף נמסרו לצדדים במסגרת הגילוי הנאות, ואיני סבורה שעצם קיומה של שיחה בין המותב לביתו בהקשר זה יש בה כדי להצביע על קיומו של חשש ממשי למשוא פנים. חלק ניכר מטענותיו של המערער מתייחסות לגילוי הנאות של בית המשפט בעקבותיו הודיע המערער כי אין בכוונתו להעלות טענת פסלות וממילא אף לא הגיש בקשה מתאימה בסמוך למועד שבו התגבשה העילה, לטענתו (ע"פ 9055/18 ליולקו נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (13.1.2019)). טעמי המערער אף אינם מגלים עילה לקבלת הערעור בשל מראית פני הצדק (ע"א 9108/08 פלוני נ' פלונית, פסקה 6 (9.12.2008)).

אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, ח' באדר א' התשע"ט (13.2.2019).

ה נ ש י א ה